

4.2. Arvelovsudvalgets overvejelser

Udvalget foreslår, at reglerne i § 7, stk. 2 og 3, der regulerer stillingen ved længstlevendes død, når ingen af ægtefællerne efterlader sig livsarvinger, videreføres med en række ændringer, der skal sikre en mere ligelig fordeling af arven mellem førstafdødes og længstlevendes slægt.

Som nævnt i pkt. 4.1. har den førstafdøde ægtefælles særlivsarvinger ikke arveret efter den længstlevende ægtefælle, selvom denne har udtaget hele boet efter reglen om ret til suppleringsarv. Navnlig i lyset af den foreslåede forhøjelse af beløbsgrænsen for retten til suppleringsarv til 500.000 kr., jf. pkt. 3.2.3., er det efter udvalgets opfattelse ikke rimeligt, at førstafdødes særlivsarvinger i disse tilfælde er dårligere stillet end førstafdødes slægtsarvinger.

Udvalget foreslår derfor, at førstafdødes livsarvinger gøres til legale arvinger efter længstlevende på samme måde som førstafdødes slægtsarvinger er det i dag, men at længstlevende fortsat som efter de gældende regler frit kan råde over boet ved testamente. Udvalgets forslag berører ikke de tilfælde, hvor førstafdøde ikke efterlader sig livsarvinger. Er der alene livsarvinger efter længstlevende, arver de således det hele, hvilket svarer til, hvad der gælder i dag. Er der ikke livsarvinger efter nogen af ægtefællerne, deles boet som efter de gældende regler med halvdelen til hver ægtefælles legale arvinger.

Som nævnt i pkt. 4.1. gælder delingsreglerne i arvelovens § 7, stk. 2 og 3, som udgangspunkt kun, når der ikke er oprettet testamente af en eller begge ægtefæller. Efter udvalgets opfattelse forekommer dette resultat ikke altid rimeligt. Det kan således bero på en tilfældighed, om et testamente bestemmer, at længstlevende skal være førstafdødes enearving, idet dette blot er en gentagelse af, hvad der følger af de legale regler, og ægtefællerne vil ofte ikke være opmærksomme på, at dette har den konsekvens, at førstafdødes legale arvinger intet arver, når længstlevende dør. Udvalget foreslår derfor, at de legale regler om deling af arven efter længstlevende mellem de to ægtefællers slægter bør finde anvendelse i alle tilfælde, hvor længstlevende har arvet førstafdøde, som var barnløs, uanset om dette er sket efter de legale regler eller i henhold til testamente.

I tilfælde, hvor den længstlevende ægtefælle har benyttet sig af sin ret til suppleringsarv, og hvor førstafdøde har et særbarn, som har arvet legalt, vil det efter udvalgets opfattelse ikke være rimeligt at anvende delingsreglerne fuldt ud, fordi særbarnet da ville få både legal arv efter førstafdøde og arv efter længstlevende. En tilsvarende skævhed kan opstå i tilfælde, hvor en

længstlevende i uskiftet bo overtager det uskiftede bo til fri rådighed, fordi alle livsarvingerne efter den førstafdøde ægtefælle dør, og hvor den førstafdøde ægtefælles særbarn har fået legal arv af førstafdødes sær-eje. Denne skævhed bør efter udvalgets opfattelse imødegås ved at medtage en regel om, at den legale arv, som et særbarn efter afdøde har modtaget, skal fradrages i arv, som legalt tilfalder den pågældende efter den længstlevende ægtefælles død. Der skal være tale om en deklatorisk regel, der således kan fraviges ved testamente.

Er der ved testamente oprettet af begge ægtefæller eller ved testamente oprettet alene af længstlevende truffet bestemmelse om hele arven efter længstlevende, skal de legale regler selvsagt ikke anvendes. Det har derimod givet anledning til tvivl, i hvilket omfang de legale regler skal anvendes, dels i de tilfælde, hvor førstafdøde har truffet testamentariske bestemmelser, der skal effektueres straks ved førstafdødes død, dels i de tilfælde, hvor begge ægtefæller eller alene længstlevende ved testamente har disponeret over en del af boet efter længstlevende. Efter udvalgets opfattelse bør dette spørgsmål reguleres udtrykkeligt i arveloven, og udvalget foreslår, at den del af arven, der ikke er testeret over, skal deles mellem de to ægtefællers arvinger i overensstemmelse med reglerne om deling af arven efter barnløse ægtefæller og om deling af arven, når den længstlevende ægtefælle har udtaget boet i medfør af reglen om ret til suppleringsarv. Herved videreføres princippet om, at den resterende arv som udgangspunkt skal deles med halvdelen til hver af ægtefællernes slægter.

Der henvises til betænkningen s. 66-74.

4.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan i det hele tiltræde udvalgets overvejelser om behovet for at foretage ændringer i reglerne om svogerskabsarv, således at der i højere grad opnås en mere ligelig fordeling af arven mellem førstafdødes og længstlevendes slægt.

De foreslåede regler gennemfører ikke en fuldstændig lighed af arven efter den længstlevende ægtefælle i de tilfælde, hvor der er oprettet testamente af en eller begge ægtefæller om en del af formuen, idet udvalgets forslag alene indebærer, at arv, der ikke er rådet over ved testamente, skal lignedes mellem slægterne uden hensyn til indholdet af ægtefællernes testamentariske dispositioner. Dette gælder f.eks. også i tilfælde, hvor en testamentarisk disposition alene benytter længstlevendes slægt.

Justitsministeriet lægger vægt på, at de legale regler ikke bliver for indviklede. En fuldstændig ligestilling